

קונטרס

סימנים דאורייתא

הוצאת

הוצאת

הקדמת המחבר, לספר סימנים דאורייתא.

הרבה שנים נצטערתי על הסימנים של הפסוקים בסוף כל פרשה, להבנים. כי הם תמוהים מהרבה פנים. למה בחרו דווקא בשמות אלו. ובפרט ^{שכמעט} חצי מן השמות הם מספר עזרא, מנושאי נשים נכריות, וממשיכי נשים נכריות.

ולכן חשבתי שאולי מכיוון שעזרא חילק את הפרשיות כדאיתא בגמרא (מגילה כג.), שיקראו את התוכחה שבתורת כהנים לפני עצרת, ושל משנה תורה לפני ראש השנה. ועוד שם (ל.) שיקראו פרשת וזאת הברכה, באחרון של חג. ולכן בחר בסימנים אלו, שהיו מאנשיו. ומצאתי בספר מסורת התורה שהזכיר הענין והאריך בו, אבל לא העלה דבר ברור. והביא משו"ת חיים שאל ח"ב שכתב, וז"ל, חילוק הסדרים וחיבוריהם, הם כדי שתעלה קריאת התורה בשנה אחת, ולכן כל חכם בעירו או בארצו, חיבר והפריד הסדרים כפי הסדר שראה שהוא נאות. ואין הסדר ההוא הלכה קבועה רק מנהג. ואין חובה לקיים סימן סגרו – ופסחו [סימן לקריאת פרשת הסגר מצורע והיינו תזריע לפני פסח כדאיתא בשו"ע סימן תכ"ח], וכן כיוצא בזה בשאר סימנים.

ועיין רשב"ם ריש פרשת ויחי, שכתב וז"ל, עיקר הפרשה מן וישב ישראל בארץ מצרים, אלא שלא רצו הקהילות לסיים בותהי הארץ לפרעה.

ועוד איתא בגמרא ובזוה"ק על מספר הפרשיות, אבל לא ביארו ענין מספר הפסוקים וסימניהם.

ורק בספר אחד מצאתי ביאור, והוא בספר חנוכת התורה פרשת תצווה שהבאתי בפנים הספר במקומו, וכן ביאור על מספר התיבות בפרשת מקץ לזקננו בספר בני יששכר, והבאתיו ג"כ במקומו.

על כל פנים משני עדים הללו מוכח, שלא בסתם נתנו הסימנים הנקובים, וזקוקים לביאור, ואולי נתבארו רק לא נתפרסמו.

לאור הדברים הנ"ל, התעמקתי קצת לקשר הסימנים להפרשיות, עד כמה שידי מגעת וסמכתי עצמי על תיקון ההפטורות שהם מעין הפרשה, והרבה פעמים אין לו קשר רק בפסוק אחד וכדומה. ועיקר כוונתי היתה לעורר על הענין, ויבואו אחרים ויוסיפו כהנה וכהנה, וקנאת סופרים תרבה חכמה, והיה זה שכרי.

קונטרס סימנים דאורייתא

פרשת בראשית

קמ"ו פסוקים, אמציה סימן, יחזקיהו סימן.

אמציה: יש לומר על פי מה דאיתא בגמרא (סנהדרין קג.), אמר הקדוש ברוך הוא, שחקתי [הראתי לו פנים שוחקות] עם אמציה מלך יהודה, ונתתי מלכי אדום בידו, ולבסוף הביא עבודה זרה שלהם, והשתחוו להם. וזה כעין אדם הראשון, שאחר שהשליטו על הכל, חטא וקלקל. ובסוף הפרשה, וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ.

עוד יש לומר, על פי מה שאיתא בזה"ק, על הפסוק בסוף הפרשה ויראו בני האלוקים וגו', שעזא ועזאל מלאכי שמים, התגאו ואמרו להקדוש ברוך הוא, אילו היינו בארץ, היינו צדיקים, מיד הפילם הקדוש ברוך הוא לארץ, ונכנס בהם יצר הרע, ונעקרו מקדושתם. וזה כדאיתא בגמרא (קידושין ל:), אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו [ליצה"ר]. וכן אמציה, חשב שינצח את יואש כאשר ניצח את אדום. ונפל, ולבסוף נהרג כי לא עזרו הקב"ה. כמו שכתוב בדברי הימים (ב כה).

יחזקיה: יש לומר רמז, למה שאיתא בגמרא ובמדרש (שה"ר ד' יט'), אילו אמר חזקיהו שירה על מפלת סנחריב, היה נעשה הוא מלך המשיח, וסנחריב גוג ומגוג. ובפסוק, ורוח אלוקים מרחפת, איתא במדרש כאן, זה רוחו של משיח כדכתיב (ישעיה יא), ונחה עליו (על חוטר מגזע ישי הנזכר שם) רוח ה', באיזה זכות ממשמשת ובאה, המרחפת על פני המים, בזכות התשובה שנמשלה כמים, שנאמר שפכי מים לבך.

עוד יש לומר, שחזקיה לא רצה לישא אשה, משום דנפקי מינן בנין דלא מעלי, כדאיתא בגמרא (ברכות י). והיינו כמו שכתוב בסוף הפרשה, וירא ה' כי רבה רעת האדם וגו' ויאמר אמחה את האדם וגו'. ורש"י הביא תשובת ר' יהושע בן קרחה להאפיקורס, שהקדוש ברוך הוא ברא את הרשעים בגלל הצדיקים שעתידים לעמוד מהם. והיא תשובת ישעיה לחזקיה, בהדי כבשי דרחמנא למה לך, והיינו שבדרך זה מוציא הקדוש ברוך הוא טהור מטמא ויקר מזולל, והם סודות דרחמנא, ואין לבטל פריה ורביה מפני חשש הזה. וגם על נח איתא בתנחומא ישן, הסתכל נח בבני אדם שהם עתידין להיות עומדים ומכעיסים להקדוש ברוך הוא, ואמר מה לי להזקק לפריה ורביה, לכך לא הוליד עד חמש מאות שנה. והיינו כמו טענת יחזקיהו הנ"ל.

עוד יש לומר, שמרמז לחזקיה, שהיה כמו אדם הראשון לפני החטא, כדאיתא במדרש (קוה"ר ה'), על הפסוק כי ברוב חלומות, אמר חזקיה, רבוננו של עולם, חזרתי על רמ"ח אברים שיצרת בי ולא מצאתי שהכעסתיך באחד מהם. וכן איתא במדרש תלפיות, על חזקיה, שהוא אחד מהארבעה שהכירו את בוראם. וכן בכמה מקומות דברו חז"ל בשבחו, בסנהדרין (צד:), נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר. ובפסוק יראת ה' היא אוצרו זה דורו של יחזקיה.

יש גם חזקיה מן הלוויים והמשוררים שנפקדו בבית שני בספר נחמיה (ז' כא' וי' יח').

פרשת נח

קנ"ג פסוקים, בצלאל סימן. אבי יסכה לוט סימן.

בצלאל: יש לומר, שבנין התיבה היה מלאכת חרש וחושב, כעבודת המשכן. ובספר רזיאל המלאך איתא, שרפאל הקדוש מסר לו החכמה. ואצל בצלאל איתא בגמרא (ברכות נה:), שהיה בצל אל, שידע לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ על ידי ספר יצירה כפירש"י שם.

עוד יש לומר. השייכות בצלאל לפרשת נח, כדאיתא במדרש (שמו"ר פל"ה), על הפסוק (תהילים קד), ישבעו עצי ה' ארזי הלבנון אשר נטע, א"ר חנינא לא היה העולם ראוי להשתמש בארזים, אלא לא נבראו אלא בשביל המשכן, ובשביל בית המקדש. ובעל כרחך צריך לומר שהכניסם נח בתיבה לקיום, בשביל שיהיו למשכן שיעשה בצלאל.

[יש גם בצלאל מנושאי נשים נכריות, בספר עזרא (י' ל').]

אבי יסכה לוט: כדכתיב בסוף הפרשה שהרן הוא אבי יסכה ואבי לוט.

פרשת לך לך

קכ"ו פסוקים, נמלו סימן, מכנדיב סימן.

נמלו: סוף הפרשה, וכל אנשי ביתו וגו' נמלו אתו.

מכנדיב: הוא אחד מנושאי נשים נכריות בספר עזרא (י' מ'), ושם כתוב מכנדיב, וכנראה הכוונה לזה. גם במנחת שי שם הוכיח, שצריך להיות כ"ף אחר המ"ם ולא בי"ת, כמו גרסה אחרת, שהרי הוא סימן לפרשת לך לך קכ"ו. ואולי רמז על פרעה ועל אבימלך, שלקחו את שרה, והחזירוה. וכן אפשר לומר, ששם בפסוק יש שלושה שמות, מכנדיב ששי שרי (בשין ימנית) ואולי נקט שם מאותו פסוק לרמז על שרי כנ"ל. דומה לזה כתבתי ג"כ בפרשת שמות, שנקט שם שכתוב באותו פסוק.

פרשת וירא

קמ"ז פסוקים, אמנון סימן.

אמנון: רמז על לוט ובנותיו, דומיא דאמנון ותמר.

עוד יש לקשר לענין שמוזכר בפרשה, למה שאמרה שרה לאברהם, גרש את האמה הזאת ואת בנה, שלא יצחק עם יצחק בעבירות. ובמדרש (קה"ר פ"ד), איתא, אלו כעס דוד על אמנון לא היה חוטא.

עוד יש לומר על שם סוף הפרשה, את תחש ואת מעכה, ומעכה הוא אחד מבני דוד הנזכרים יחד בפסוק. (ש"ב ג'), בכורו אמנון ומשנהו כלאב והשלישי אבשלום בן מעכה.

עוד יש אמנון בדברי הימים (א' ד'), מבני כלב בן יפונה שנשא את בתיה בת פרעה. ובתיה דוגמת רבקה בת בתואל, צדקת בת רשעים, כמו שכתב רש"י בתחילת פרשת תולדות, בת רשע, ואחות רשע, ומקומה אנשי רשע, ולא למדה ממעשיהם. וזכתה לינשא ליצחק ונזכרת לידתה בסוף הפרשה. וכן בתיה, צדקת בת רשעים וזכתה לינשא לכלב.

אח"כ 1234567

פרשת חיי שרה

ק"ה פסוקים, יהוידע סימן.

אוצר החכמה

יש לומר השייכות, על פי מה דאיתא בשם האריז"ל, והביאו זקינו בספר בני שלשים כאן בפרשה, כי אליעזר נתגלגל כמה פעמים, ואחד מהם ביהוידע. וכל הפרשה היא שיחתו של אליעזר עבד אברהם.

עוד יש לומר, שהוא מרמז על הקץ וסוף הגלות. על פי מה שכתב בעל הטורים, הסמיכות, על פני כל אחיו נפל - ואלה תולדות יצחק. כשישמעאל יפול, יצמח בן דוד, שהוא תולדות יצחק. ויהוידע נוטריקון ה' יודע. כי הקץ סתום, ורק לפניו גלוי וידוע.

פרשת תולדות

ק"ו פסוקים, עלו סימן. (ובחומש מקראות גדולות), ויבא לו יין סימן.

עלו: יש לומר, כנגד מה שכתוב בברכת יצחק, ופרקת עלו.

ויבא לו יין: פסוק מן הפרשה. ויש להוסיף, כדאיתא במדרש, מיכאל הביא לו יין מגן עדן, ומיכאל עם האותיות בגימטריא 'לו יין'. ובמדרש תנחומא כתב, מה ראה היין שתהא ברכתו משונה מכל המשקין, אלא שהוא גרם ליעקב ליטול את הברכות.

[י"ל עוד סימן, שראשי תיבות מ'חלת ב'ת י'שמעאל ב'ן א'ברהם א'חות נ'ביות שהוא סוף הפרשה גימטריא ק"ו].

פרשת ויצא

קמ"ח פסוקים, חלקי סימן, מחניים, סימן.

חלקי, [הוא שם של אחד מן הכהנים ראשי אבות בספר נחמיה (יב טו)].

יש לומר רמז ליעקב שיצא לישא אשה שהיא חלקו כמו שכתוב (בראשית ב') עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת ייקרא אשה.

עוד יש לומר, רמז למה שאמרה לאה בלידת יהודה הפעם אודה את ה' וברש"י שנטלתי יותר מחלקי מעתה יש לי להודות והוא לשון המדרש.

וכן יש לומר רמז למה שאמרו רחל ולאה העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו.

וכן יש לומר על טענת יעקב ללבן כי מששת את כל כלי מה מצאת וכו' דהיינו כל מה שרכש היה חלקו בלא רמיה.

וכן רמז על פרידת יעקב מלבן שהקימו גל עד, לחלוקה ביניהם שלא יכנס אחד בחלקו של אחר כמ"ש כי ניסתר איש מרעהו.

מחניים, סוף הפרשה, ויקרא שם המקום ההוא מחניים.

פרשת וישלח

קנ"ד פסוקים, קליטה סימן.

[בספר עזרא (י' כ"ג), יש קליטא באל"ף והוא מנושאי נשים נכריות ששלחום. ובמנחת שי כתב יש גורסים בה"א]. ויש לומר רמז למעשה שמעון ולוי שהוציאו את דינה משכם, ושלא ישאו אנשי שכם את בנותיהם.

שמעתי מידידי מו"ה משה שרייבר הי"ו רמז נאה, שקליטה רמז לטעות של שרו של עשיו, אשר אחד מטעויותיו יהיה שבצרה תקלוט בבצר, כדאיתא בגמרא (מכות יב), ובסוף הפרשה נזכרה בצרה.

[יש גם קליטא בספר נחמיה (ח' ז') קליטא מתרגם התורה לעם, מפי עזרא.

]והנה אין בפרשה רק קנ"ג פסוקים. ועיין במנחת שי, שיש פסקא באמצע פסוק, אצל ויהיו בני ישראל שנים עשר. ואם כן יש לומר שהם שני פסוקים].

פרשת וישב

ק"ב פסוקים, יב"ק סימן.

יב"ק, הוא שם היוצא מתיבות י'עננו ב'יום ק'ראנו כידוע. ובסוף הפרשה, ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו, ובתרגום יונתן, ואנשייה עד זמן דמטא קיצא מן קדם ה'. ובמדרש איתא דעות שונות, שלא בטח בשר המשקים אלא אשרי הגבר אשר יבטח בה' זה יוסף. והיינו שבטח שה' יעננו ביום קראנו. והוא במזמור י'ענך י' ב'יום צ'רה גם כן גימטריא יב"ק.

עוד יש לומר רמז על ראובן שהציל את יוסף כמ"ש וישמע ראובן ויצילהו מידם, וכל המאורעות היו על יסוד זה. וכינה את ראובן בשם יב"ק, כי גבול ראובן עד נחל יבק, כמו שכתוב בפרשת דברים.

עוד יש לומר, רמז על יוסף, שנאבק עם אשת פוטיפר, ובמדרש שכל טוב פרשת וישלח, בפסוק מעבר יבק, כתב, שנקרא יבק על שם ששם נאבק יעקב עם המלאך.

עוד יש לומר רמז לכדאיתא בסידור ר' שבת, קבלה מהאריז"ל, לבטל חלום רע, יכוון לייחד יב"ק שהוא מספר הוי' אלוקים. והפרשה הזאת תחילתה וסופה בחלומות.

פרשת מקץ

קמ"ו פסוקים, יחזקיהו סימן, אמציה סימן, יהיה לי עבד סימן.
והתיבות, אלפיים כ"ה.

יחזקיה: איתא בגמרא (פסחים קי"ט.), כל כסף שבעולם יוסף לקחו
והביאו למצרים, שנאמר (בפרשה זו), וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא.
ונתגלגל אצל כמה מלכים עד שבא חזקיה ונטלו מסנחריב.

יהיה לי עבד: על שם הפסוק בסוף הפרשה.

והתיבות, אלפיים כ"ה.

זקיננו בספר בני יששכר לחנוכה, (מאמר י"ג) כתב, שהוא רמז לחנוכה.
כ"ה לחודש, ושמונה פעמים נר גימטריא אלפיים, ע"ש שחנוכה תמיד
בפרשת מקץ.

עוד כתב שם, שבעוד כמה פרשות יש במסורה, על מספר התיבות.
וזקיננו בספר בני שלשים כתב, שלא מצא, זולת בפרשת חוקת, ובלק.
ובחומשים שלנו לא נמצא, רק כאן בלבד.

עוד יש לומר, שכתב מספר התיבות, בגלל תיבת אברך שכתוב
בפרשה, ורש"י הביא מספרי אם היא תיבה אחת, או שתי תיבות, אב
בחכמה ורך בשנים.

פרשת ויגש

ק"ו פסוקים, יהללאל סימן.

רמז למה שאמרו חז"ל, למה התישב יעקב בארץ גושן, כי הדר בחוץ
לארץ כאילו אין לו אלוה. ולגושן היה קדושת ארץ ישראל כמ"ש
באלשיך הקדוש, על ידי שרה אמנו, שפרעה נתן לה את ארץ גושן.

ואם כן בגושן דומה כמי שיש לו אלוה וזה יהלל אל. ובתרגום יונתן כתב עוד שנתן להם בתי מדרשין, לעסוק בהם בתורה ותפילה שנקרא הלל כמ"ש מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהילתו.

עוד יש לומר כי השם הזה נזכר בספר דה"א (ד' ט"ז) ממשפחות יהודה. ויהודה גרם למציאת יוסף ע"י ויגש אליו יהודה, וכן את יהודה שלח לפניו גשנה לתקן לו בית תלמוד, וכל הפרשה נקראת על שם יהודה, ויגש אליו יהודה.

פרשת ויחי

פ"ה פסוקים, פה אל פה סימן.

רמז למה שאיתא בגמרא (סוטה יג.), על הפסוק ויקח משה את עצמות יוסף (פרשת בשלח), שסרח בת אשר מסרה למשה היכן ארונו של יוסף, ובמדרש שכל טוב כתב שהטמינו את יוסף בנילוס, בסוד. כדי שלא יידעו בו המצרים ויעשוהו אלוה, שנאמר ויישם בארון במצרים. והיינו שנמסר פה אל פה.

עוד יש לומר, על פי מה דאיתא במדרש הגדול, סימן היה להם לישראל, כל גואל שיבא בסימן הזה, פקד פקדתי, שהוא גואל אמת. שכך אמר להם יוסף, פקוד יפקוד אתכם. ופירשו המפרשים שערל שפתיים אינו יכל לבטא אותיות בומ"ף שהם אותיות שפתיים, והגואל יהיה ערל שפתיים, ובכל זאת יוכל לומר פקוד פקדתי, וזה, פה אל פה.

עוד יש לומר, על פי מה שהביא בילקוט (פרשת לך לך אות סד), מפרקי דר' אליעזר, חמש אותיות נכפלו [היינו אותיות כמנפ"ץ שהם כפולים, אמצעיות וסופיות], וכולן לשון גאולה. ה"ף (כך נכתב במדרש), בו נגאלו ממצרים, פקד פקדתי. וזה פה אל פה, הסימן שמסר להם יוסף, פ"ה כפולה.

פרשת שמות

קכ"ד פסוקים, ויקח סימן, מעדי סימן.

ויקח: יש לומר על שם ויקח את בת לוי, שמזה יצא מושיען של ישראל וסוף הפרשה, יגרשם מארצו.

מעדי: השם הזה נזכר בספר עזרא (י לו), מבני בני מעדי עמרם ואואל. והוא מהאנשים שגרשו את נשותיהם הנכריות. אולי רמז על עמרם שנזכר באותו פסוק. וזה כהמשך לסימן ויקח את בת לוי. ואולי רמז למ"ש בסוף הפרשה ביד חזקה יגרשם

עוד יש לומר רמז ליציאת מצרים, שמעדי הוא לשון תכשיט וקישוט, כמ"ש בפרשת כי תשא לא שתו איש עדיו עליו, ובספר יחזקאל (ט"ז ז) בפסוק ותרבי ותגדלי ותבואי בעי עדים ופירש ברד"ק שהגיע עת דודים לצאת ממצרים והלבישום בתכשיטים מכלי זהב וכסף שלקחו מהם.

עוד יש לומר מעדי המם בחולם, כמו מועדי, שכל המועדים זכר ליציאת מצרים.

פרשת וארא

קכ"א פסוקים, גיבעול סימן, יעיאל סימן,

גיבעול: בסוף הפרשה, כי השעורה אביב והפשתה גבעול. ואפשר להוסיף שהפשתה גדלה והוקשתה, רמז לויחזק את לב פרעה, וכן ואני אקשה את לבו.

יעיאל: השם הזה נזכר בספר עזרא (י לג) אחד מנושאי נשים הנכריות שהוציאום. ובספר דה"ב (כט יג), ומן בני אליצפן שמרי ויעיאל אולי רמז לאליצפן שנזכר בפרשה.

פרשת בא

ק"ה פסוקים, ימנה סימן,

[בספר יש ק"ו פסוקים, ואולי חישוב את הסימן עם הכולל, כמו בפרשת צו. ובפרשת פקודי, חסר אחד].

ימנה: יש לומר רמז, על קרבן פסח, שאינו נאכל אלא למנויו.

עוד יש לומר, על פי המדרש השכל טוב בפרשת ויגש על ימין [בן שמעון], מיומן למלחמה. וזה הרמז כאן שיצאו ממצרים מיומנים למלחמה, כמ"ש בפרשת בשלח וחמושים יצאו ובתרגום מזויינים.

עוד יש לומר, ימנה בן אשר (בראשית מו יז) ושם במדרש שכל טוב, לפי שהיה בכורו של אביו חלה עליו עיקר הברכה. והפרשה מסיימת בקדש לי כל בכור.

עוד יש לומר ע"פ מה שכתב רש"י בפרשת פנחס אצל משפחת החנוכי, שההטיל הקב"ה שמו עליהם ה"א מצד זה ויו"ד מצד זה לומר מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם, שלא שלטו המצרים באמותיהם. אבל בימנה לא הוצרך לומר משפחת הימני לפי שהשם קבוע בו, יו"ד בראש וה"א בסוף. ונרמז כאן ביציאתם ממצרים שלא שלטו בהם המצרים, ויצאו כולם מיוחסים לשבטיהם.

פרשת בשלח

ק"ו פסוקים, יד אמונה סימן, סנאה סימן, [ובחומש אוה"ח ישן, סכלאה סימן],

יד אמונה: על שם סוף הפרשה, במלחמת עמלק ויהי ידיו אמונה.

וכן ירמוז על היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים, שעל ידי זה ויאמינו בה' ובמשה עבדו.

סנאה עיר בנחלת **בנימין**. ונזכרת כמה פעמים בספר עזרא ונחמיה. ויש גם שם סנואה, בספר נחמיה (יא' ט') מבני בנימין פקיד משנה בירושלים. ואולי רצה לרמוז על בנימין ששבטו של **בנימין קפץ וירד לים תחילה** כדאיתא בגמרא (סוטה לז.), על הפסוק (תהלים סח), שם בנימין צעיר רודם, אל תקרי רודם, אלא רד ים.

עוד יש לומר שמרמוז על מלחמת עמלק הכתובה בסוף הפרשה. ובמדרש רבה פרשת ויחי בפסוק בנימין זאב יטרף איתא על עמלק שנופל ביד בנימין והיינו המן ביד מרדכי איש ימיני.

עוד יש לומר סנאה מלשון **סנאה** כדאיתא בגמרא (שבת פט.), למה נקרא שמו סיני שמשם ירדה סנאה לעכו"ם. וזה רמז **למחיית עמלק**. וכמ"ש בספר החינוך משרשי המצווה, לתת אל ליבנו שכל המיצר לישראל **סנאוי** לפני השם ברוך הוא.

[יש לומר עוד סימן, כי ראשי תיבות מ'לחמה ל'ה' ב'עמלק מ'דר ד'ר מספר קי"ו.]

סכלאה: יש לומר רמז על מלחמת עמלק. שחמש פעמים לחם בישראל, וכמו שכתבתי בחידושי ריש מסכת מגילה. ס' מלחמה הראשונה כמ"ש בזוה"ק חמא משה לסמא"ל דהוה נחית מסטרא דלעילא לסייע לעמלק לתתא. כ' כנעני כמ"ש בפ' חוקת וישמע הכנעני מלך ערד וברש"י שם זה עמלק. ל' לץ כמ"ש במדרש לץ תכה זה עמלק א' אגג ה' המן.

פרשת יתרו

ע"ב פסוקים יונדב סימן, (המספר הוא לטעם העליון שעשרת הדברות הם עשרה פסוקים).

בספר מלכים (ב' י') יש יהונדב בן רכב, ובספר ירמיה (לה ב'), הלך אל בית הרכבים, וברש"י בני יונדב בן רכב ומבני יתרו היו. וכל הפרשה נקראת על שמו.

פרשת משפטים

ק"ח פסוקים, עזיאל סימן, חנניה סימן,

עזיאל: יש לומר שהוא על שם הפסוק (תהלים צט) ועוז מלך משפט אהב, היינו שעוזו של מלך מ"ה הוא שהוא אוהב משפט. והרמז שפרשת משפטים היא עוזו של הקדוש ברוך הוא, והיינו עזי - אל.

[שם עזיאל יש הרבה, וגם בספר נחמיה (ג' ח') בבנין השערים שמלאו את ירושלים עפר עד החומה כדי להחזיקה. ואולי הוא רמז למ"ש בפרשה מזבח אדמה תעשה לי. גם בספר עזרא יש עזיאל, ממשיבי נשים נכריות].

עוד יש לומר, ע"פ מה שאיתא בפסיקתא זוטא (פרשת נשא), מה אהרון רודף שלום, אף עזיאל רודף שלום היה. וזה רמז לפרשת משפטים שענינה דין ומשפט, ובגמרא (ברכות ו) דינא שלמא בעלמא הוא. וכן הצור תמים פעלו. כי כל דרכיו משפט.

חנניה: [הוא אחד ממשיבי נשים נכריות בספר עזרא (י' כ')] ואולי הוא רמז לפסוק ושמעתי כי חנון אני, שהוא חצי הספר בפסוקים.

פרשת תרומה

צ"ו פסוקים יעיו סימן, סלו סימן,

יעיו: כתוב בפרשה בענין המזבח, ועשית את המזבח יעיו ומזרקותיו.

סלו הוא מראשי הכהנים בספר נחמיה (יב' ז'), והיינו בעבודת המזבח. ובסוף הפרשה הצווי לעשות המזבח.

פרשת תצוה

ק"א פסוקים, מיכאל סימן.

זקיננו בספר בני יששכר לחנוכה (מאמר ב' אות ל'), הביא מזקננו בספר

מגלה עמוקות. שהאותיות הנעלמות ממשה במילוי [מ"ם שי"ן ה"א] הם גימטריא מיכאל, להיות כשנגזז משה בא מיכאל, כדאיתא במדרש תנחומא (פרשת משפטים) שמיכאל המלאך שדחה אותו משה שנאמר אם אין פניך הולכים וגו' חזר ובא בימי יהושע שנאמר (יהושא א') עתה באתי. ולא נזכר שמו של משה בפרשה זו, אבל יש בפרשה ק"א פסוקים כמנין מיכאל, להיות כשנעלם משה בא מיכאל. וכעין זה כתב גם בספר חנוכת התורה כאן. וכן בהג' רש"ך ברכות ל"ב.

עוד יש לומר שמיכאל הוא המקריב קרבנות בביהמ"ק של מעלה כדאיתא בגמרא (חגיגה יב: ומנחות קי.), ונקרא שר הגדול בנבואת דניאל (דניאל י), ועל ידו ידעו מקום המזבח. ובסוף הפרשה ענין בניית המזבח. ובזוה"ק נקרא מיכאל המלאך כהנא רבא. וכל הפרשה בבגדי כהונה.

דברי חסידים

פרשת כי תשא

תנ"ך 1734567

קל"ט פסוקים, חננאל סימן.

יש לומר רמז חנן - אל, והיינו שכיפר על עוון העגל כמו שכתוב וינחם ה' וגו'. ונרמז גם בסוף הפרשה, כמו שכתב רמב"ן, על הפסוק ויקרא אליהם משה וגו', וידבר משה אליהם. שקרא להם משה ודיבר אליהם דברי שלום, ובשרם בסליחת עוונם.

עוד יש לומר למה שכתוב בסוף הפרשה, שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך, והיינו בירושלים. ובספר נחמיה (יב' לט'), כשבנו את החומה והשערים, נזכר שם מגדל חננאל.

פרשת ויקהל

קכ"ב פסוקים, סנואה סימן,

בספר נחמיה (יא ט), יש סנואה מבני בנימין. ובמשנה (תענית כו.), זמן עצי כהנים והעם שמתנדבים עצים למערכה, כשעלו מן הגולה, ואחר מהם הוא סנאה בן בנימין. ובפרשה הציווי להתנדב להקמת המשכן ועבודת המזבח.

פרשת פקודי

צ"ב פסוקים, אצא סימן.

ברוב חומשים אין סימן לפסוקי פרשת פקודי [ורק בחומש מלבי"ם יש הסימן, אצא]. ושמעתי מכ"ק אדמו"ר מגור שליט"א, שבחומשים ישנים היה כתוב, פרשת פקודי בלי כל סימן, והמדפיסים והמהדירים לא הבינו את הכוונה על נכון, וחשבו שאין כל סימן לפרשה זו, וטעות היתה בידם, שכוונת הכותב היתה שהסימן הוא בלי כל שמספרו צ"ב כמספר הפסוקים בפרשה. ואמר לי ע"ז שראה פעם באיזה ספר ישן מכמה מאות שנים, שכבר העיר על זה. ועכ"פ מזה מוכח שהסימנים הם עתיקים מאד, ולא מדורות האחרונים. ועיין בהקדמה מה שכתבתי בזה. [מב"ה]

אצא בספר איוב (כג' י'), בחנני כזהב אצא. וזה רמז על החשבון שעשו מכל התרומות, כמוזכר בפרשה, ויצא משה נקי, מחשד שלקח לעצמו, כדאיתא במדרש.

עוד יש לומר רמז למה שכתב רש"י בתחילת הפרשה על המשכן שנתמשכן שני פעמים, ובמדרש (איכ"ר הקדמה פ' כז), איתא שעד שלא יצאה שכינה לא יכל הבית להיחרב ולהתמשכן.

עוד יש לומר רמז להפסוק בפרשת בא, שאמר משה לפרעה, ואחרי כן [אחר מכת בכורות] אצא כלומר שיגאלו, והרמב"ן כאן בסיום הפרשה כתב, אע"פ שיצאו מבית עבדים, עדיין יחשבו גולים, ועשו המשכן ושב הקב"ה, והשרה שכינתו ביניהם, ואז נחשבו גאולים. והיינו שכאן בבניית המשכן נשלם מה שכתוב, אצא.

פרשת ויקרא

קי"א פסוקים, דעואל סימן, ציוה סימן.

דעואל: הוא אבי נשיא שבט גד, כמ"ש בפרשת במדבר, לגד, אליסף בן דעואל. ואיתא במדרש (קהלת רבה א' יג'), ראובן וגד שהרחיקו עצמם

מן הגזל, נתן להם הקב"ה נחלה שאין בה גזל. וסוף הפרשה מיירי בענין גזל, וגם תחילת הפרשה, אדם כי יקריב, כמ"ש רש"י מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל אף אתם אל תקריבו מן הגזל.

עוד יש לומר בענין גזל, דעו - אל, שהיודע את ה' אינו גוזל, כמו שכתב באלשיך הקדוש, בפרשה זו בפסוק ומעלה מעל בה' וכיחש בעמיתו. שהכחשה בעמיתו היא מעילה בה'.

עוד יש לומר על פי מה שכתבו בספה"ק שסוף הפרשה מרמז על שמירת שבת כהלכתה. כי התיבות האחרונות בפרשה, לאשמ"ה ב"ה, ראשי תיבות ל'אל א'שר ש'בת מ'כל ה'מעשים ב'יום ה'שביעי. ובגמרא (שבת קיח:) כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש, מוחלין לו. ובפרשת כי תשא, כתוב על שבת לדעת כי אני ה' מקדישכם. וזה, דעו - אל רמז על שמירת שבת.

ציוה: גם כן רמז לאיסור גזל, שיזהר מגזל מפני הציווי, אז לא יכשל, אבל אם רק ממורא המלכות וכדומה, אז כשיכול לגזול בסתר אינו נזהר.

ע"ל כמ"ש רש"י בתחילת הפרשה, לכל אמירות ולכל ציווים קדמה קריאה לשון חיבה.

פרשת צו

צ"ו פסוקים, צו סימן,

צו היא שם הפרשה, והסימן ברור. אבל באמת יש צ"ו, וגם בסוף הספר בסכום כל התיבות שבספר, חישוב בצו, צ"ו פסוקים.

פרשת שמיני

צ"א פסוקים, עבדיה סימן.

יש לומר השייכות לפרשת השרצים, כי בגמרא (סנהדרין לט:), איתא למה ניבא עבדיה לאדום, אמר הקדוש ברוך הוא, יבא עובדיהו הדר

בין שני רשעים [אחאב ואיזבל], ולא למד ממעשיהם וינבא על עשיו הרשע שדר בין שני צדיקים [יצחק ורבקה], ולא למד ממעשיהם. ובפסוק ואת החזיר, דרשו במדרש, על אדום ועל עשיו.

עוד יש לומר על פי הגמרא (חולין ד:), שעובדיה היה ממונה על בית אחאב, ובזכותו היו שוחטין הבהמות כהלכה. וכאן סף הפרשה, להבדיל בין הטמא ובין הטהור, פירש"י, בין נשחט חציו של קנה ובין נשחט רובו.

עוד יש לומר על פי הגמרא (סנהדרין שם), גדול מה שנאמר בעובדיהו ממה שנאמר באברהם אבינו דאילו באברהם לא כתיב [ירא אלוקים] מאד, ובעובדיהו כתיב [ירא את ה'] מאד. ובפרשה אמר משה לאהרן על נדב ואביהוא בקרובי אקדש ופירש"י אני חשבתי או בי או בך, עכשיו אני רואה שהם גדולים ממני וממך. (מב"ה).

פרשת תזריע

ס"ז פסוקים בניה סימן.

בניהו בן יהוידע מוזכר בספר שמואל (ב' כ'), על הכרתי ועל הפלתי, שהיה כהן והנגעים תלוין בכהן כמ"ש והובא אל הכהן.

[וכן יש בניה בספר בעזרא ממשיבי נשים הנכריות].

עוד יש לומר על שם התחלת הפרשה וילדה זכר, ובניה הוא נוטריקון בן - יה היינו על ידי וביום השמיני ימול בשר ערלתו.

פרשת מצורע

צ' פסוקים, עידו סימן.

עידו הוא איש האלוקים בספר מלכים (א' יג'), שעבר על ציווי ה' ואכלו אריה. והמספר לה"ר אמרו חז"ל עובר על חמשה חומשי תורה וראוי להשליכו לכלבים.

ע"ל, כדאיתא בגמרא (סנהדרין קג'), גדולה לגימא שמרחקת את הקרובים, מעמון ומואב שלא קדמו בלחם ומים. ונגעים באים על צרי עין כמ"ש ברש"י. ועי"ע שם שמשרה שכינה על נביאי הבעל, מחבירו של עידו הנביא, ומשמע שצרי עין מונע השראת השכינה. ובנחמיה יש עידו מראשי הכהנים, ונגעים וצרעת תלוי בכהן.

פרשת אחרי

פ' פסוקים כי כל סימן, עדו סימן,

כי כל על שם הפסוק בסוף הפרשה, כי כל אשר יעשה וגו'.

עדו יש בנחמיה יב' מראשי הכהנים, והפרשה בעבודת הכהן הגדול.

פרשת קדושים

ס"ד פסוקים, ונגה סימן, מי זהב סימן.

ונגה: הוא פסוק בספר חבקוק (ג' ד'), ונגה כאור תהיה. ודרשוהו בגמרא (ע"ז ב:), על מתן תורה שהיה בו אור כשבעת ימי בראשית, ופרשת קדושים כתב רש"י בתחילת הפרשה שרוב גופי תורה תלויין בה.

מי זהב: בזוה"ק (ח"א קמה:) ריב"ז הוה אמר תלת מאה הלכות פסוקות בפסוק ברזא דחכמתא עילאה בפסוק ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זהב, וזה דומה למ"ש רש"י בתחילת הפרשה, שרוב גופי תורה תלויין בה.

עוד יש לומר רמז לסוף הפרשה, שענינה בעריות, וכדאיתא במדרש (בר"ר פפ"ג) מיהטבאל בת מטרד בת מי זהב, שהיו טורדין אותה מבעלה, והיינו שלא נזהרו בעריות, וכולם ממזרים. כמ"ש רש"י שם.

פרשת אמור

קכ"ד פסוקים, עזריאל סימן.

יש לומר רמז, על אליצפן בן עזריאל, נשיא משפחת קהת, ששמרתם על המזבח והמנורה. ובסוף הפרשה קרבנות החג והמנורה.

לפרשת

[עוד יש עזריאל ממחזיקי החומה בספר נחמיה (ג' ה').]

פרשת בהר

נ"ז פסוקים, חטיל סימן, לאחווה סימן.

חטיל: מבני עבדי שלמה (עזרא ב' נז'), ובפרשה דיני עבד, ובסוף הפרשה כי לי בני עבדים.

לאחווה: נזכר כמה פעמים בפרשה, ושבתם אל אחוותו ביובל, וכן והיו לכם לאחווה.

פרשת בחקתי

ע"ח פסוקים, עזא סימן.

יש לומר, על פי מה שאיתא בזוהר הקדוש (תקונים קל"ז), דעזא ועזאל אמרו בשעת בריאת האדם מה אנוש כי תזכרנו, ואמר להם הקב"ה נעשה אדם, בעינא אדם דיעביד פיקודי אורייתא, וישתדל באורייתא, לעבדה ולשמרה, ויהא ליה אגרא טובא, ושולטנא עליכו. וכאן סוף הפרשה אלה המצוות אשר צוה ה' וגו', שעל ידי זה נסתרה טענת עזא.

[יש גם עזא מהנתינים בימי עזרא (ב' ט').]

פרשת במדבר

קנ"ט פסוקים, חלקיהו סימן.

[מראשי הכהנים שעלו מבבל (נחמיה יב' ז').]

עוד יש לומר על חלקיה הכהן הגדול (מ"ב כ"ב וכן י"ח כ"ז) אבי אליקים אשר על הבית, ואחד מבני מררי (דה"א י' ל'), והוא רמז לעבודת קהת ומררי המוזכרים בפרשה. כמ"ש והיו לי הלוויים ובפרשת קורח כתוב על הלוויים אני חלקך.

פרשת נשא

קע"ו פסוקים, עמוס סימן, עמינדב סימן.

עמוס: רמז על חינוך ביהמ"ק השלישי בב"א, כמ"ש בסוף ספר עמוס, אקים את סוכת דוד הנופלת. והוא כמו חינוך המזבח הכתוב בפרשה.

עמינדב: רמז לנחשון בן עמינדב, ראשון הנשיאים בחנוכת המזבח. ובמדרש (פי"ג) איתא יבא נחשון - ויבנה ביהמ"ק. ועוד איתא שם, שבח לו שבח לאביו. ועוד שם התחיל נחשון והקריב על סדר המלוכה במה שהמליכו אביו.

עוד יש לומר עמינדב כמו עמי - נדב, רמז לנדבת הנשיאים.

וידוע מה שכתוב בספרים שהפרשה הגדולה בתורה בפסוקים היא פרשת נשא קע"ו פסוקים, והמזמור הגדול בתהילים הוא קפיטל קי"ט גם כן קע"ו פסוקים, ובש"ס המסכת הגדולה בדפים, בבא בתרא קע"ו דפים.

פרשת בהעלותך

קל"ו פסוקים, מהללאל סימן.

מהללאל הוא מבני קינן בפרשת בראשית, והוא ממשפחת יתרו המוזכר בפרשה.

ובמדרש איתא על מהללאל שחזר בתשובה תחילה להלל לה' וכאן בסוף הפרשה אמר אהרן אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו.

עוד יש מהללאל בספר נחמיה (י"א ד'). מבני פרץ, יש לומר רמז שרק הכהונה היא לכהנים ולא המלוכה. וכמו שכתב רמב"ן בתחילת הפרשה על החשמונאים שלקחו המלוכה שלא כדין.

פרשת שלח

ק"ט פסוקים, פלט סימן.

פלט הוא מבני כלב בספר דה"א (ב' מ"ז), וזה רמז על כלב שניצל מעצת המרגלים. וכן פלט לשון הצלה כמו ויבא הפליט, והיינו כלב שנפלט מעצת המרגלים.

עוד יש לומר, שבא הפליט להודיע על החורבן כמ"ש בספר יחזקאל (ל"ג כ"א), ובפרשה רמז על החורבן, כמ"ש חז"ל בפסוק ותשא העדה את קולם, אתם בכיתם בלילה ההוא ואני אקבע לכם בכיה לדורות.

וכן רמז על יציאת מצרים, שיצאו לפליטה. והפסוק האחרון בפרשה אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים.

פרשת קורח

צ"ה פסוקים, דניאל סימן.

יש לומר רמז לקורח, על פי הגמרא (מגילה יב), אף דניאל טעה בהאי חושבנא [של סוף השבעים שנה]. וכן בקרח אמרו חז"ל והובא ברש"י עינו הטעתו.

עוד יש לומר כדאיתא בגמרא (שם ט"ז) ויבא התך זה דניאל, שחתכוהו מגדולתו. וכן בקרח שהיה מנושאי הארון. וירד מגדולתו.

פרשת חוקת

פ"ז פסוקים, למידבא סימן, ימואל סימן, עזי סימן.

למידבא: יש בסוף הפרשה, עד מידבא.

ימואל: איתא במדרש שנקרא כן על שם ימול את לבבו ליראתו. וזה הרמז לנחש הנחושת שכתוב בפרשה ואמרו במשנה (ר"ה כט.) וכי נחש ממית ומחיה, אלא בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים ליבם למקום מיד מתרפאין.

עוד יש לומר רמז למלחמת עוג מלך הבשן הכתובה בפרשה, ובמדרש איתא שהיה משה ירא שמא מעלו בני ישראל או נתלכלכו בעבירה, א"ל הקב"ה אל תירא אותו כולם השלימו בצדק. וזה גם כן כמו ימול את לבבו ליראתו.

עוד יש לומר רמז למה שכתב במלבי"ם פרשת פנחס, שנמואל שינה שמו לימואל, כי מתו הרבה מהם, ושינוי השם מבטל הגזירה. וכן כאן בסוף הפרשה עמון ומואב טיהרו בסיחון, גם כן על ידי שינוי השם.

עזי: עזי יש בספר נחמיה (יב יט), מן המשוררים, וזה רמז לשירה שנאמרה בפרשת חוקת. אז ישיר ישראל. וכן עזי אליך אזמרה (תהילים נט יח), וכן עזי וזמרת י-ה בשירת בשלח, והכל רמז לשירה.

עוד יש לומר רמז על עוז וגבורה של הקב"ה בהריגת עוג מלך הבשן, כדאיתא במדרש שלא היה בעולם גיבור קשה הימנו. וגם משה היה ירא ממנו. וכמו שעל מפלת מצרים נאמר עזי וזמרת י-ה כך גם על מפלת עוג.

פרשת בלק

ק"ד פסוקים, מנוח סימן.

רמז לבלעם שנחה עליו רוח נבואה. ובמדרש (במד"ר פ"י), איתא למה נקרא שמו מנוח, שזכה לדבר עמו מלאך, והנבואה נקראת מנוחה,

כדכתיב בפרשת בהעלותך, ויהי כנח עליהם הרוח ויתנבאו. וכן מפורש בספר ירמיה (מ"ה), ומנוחה לא מצאתי, וכתב רש"י לא שרתה עלי שכינה להינבא.

עוד יש לומר רמז על שמשון בן מנוח, שהלך. אחר אשתו הנכרית, ועלך ידי זה נטרד, וכן מעשה זמרי. ושמשון שופט וזמרי נשיא.

עוד יש לומר רמז להריגת זמרי, שאחז"ל, שהיא הלכה ואין מורין כן, והוא כהוראת שעה, וכן אמרו בגמרא (זבחים קח:), מנוח, הוראת שעה היה.

עוד יש לומר על שם סוף הפרשה ותעצר המגיפה, ומנוח לשון מנוחה.

פרשת פנחס

קס"ח פסוקים, לחלק סימן, ואליפלהו סימן.

לחלק: הוא רמז לחלוקת הארץ לשבטים, כנאמר בפרשה, לאלה תחלק הארץ.

אליפלהו: הוא המנצח על השמינית בדוד. (דה"א טו כא), ובלמנצח על השמינית דרשו חז"ל על המילה שניתנה בשמיני, והיינו רמז לפנחס מלאך הברית. וכדכתיב הנני נותן לו את בריתי שלום.

עוד יש לומר שבתיבת אליפלהו יש אותיות אליהו רמז למה שאמרו חז"ל פנחס זה אליהו. וכן מלאך נקרא פלאי כדכתיב בספר שופטים (יג), אצל מנוח. וגם זה רמז לפנחס שנהיה למלאך.

פרשת מטות

קי"ב פסוקים, בקי סימן, יקב סימן, עיבל סימן.

בקי: יש לומר רמז למה שכתב רש"י בתחילת הפרשה שהתרת נדרים ביחיד מומחה, והיינו בקי.

יקב: שם מקום (שופטים ז). ושם רדפו את מדין. ושם נהרגו שרי מדין, וכן בפרשה, נקום נקמת ה' מאת המדינים.

עיבל: שם קבלו שבועת התורה. וזה רמז לפרשת נדרים ושבועות האמורים בפרשה.

פרשת מסעי

קל"ב פסוקים מחלה חולה סימן.

מחלה נזכרת בסוף הפרשה, מבנות צלפחד.

חולה י"ל נוטריקון, ה"ש לינו ח'לק ו'נחלה וגו' כמאמר רחל, וכן היתה שאלת בנות צלפחד למרע"ה.

עי"ל חולה כלשון הכתוב אחלי יכוננו דרכי (תהלים קי"ט), ובתרגום טב לי והיינו שבנות צלפחד השיגו טובתם, או לשון תפילה, כמו ויחל משה. והיינו שנתמלא בקשתם.

עוד יש לומר רמז לסוף הפרשה אלה המצוות וגו' אשר צוה ה' רמז שע"י שמירת המצוות כל המחלה וכו' לא אשים עליך.

[אגב, ר"ת ב'ערבות מ'ואב ע'ל י'רדן י'רחו ג"כ גימטר' קל"ב].

פרשת דברים

ק"ה פסוקים, מלכיה סימן.

מלכיה: שה' הוא המלך, ואין לך לירא מהמלכים, כמו שמסיים הפרשה, וכן יעשה ה' לכל הממלכות, לא תיראום כי ה' הוא הנלחם לכם.

[השם הזה נזכר בנחמיה (יב' מב'), ממקרשי החומה ובעזרא (י' כה'), ממשיבי נשים הנכריות].

פרשת ואתחנן

ק"ח פסוקים, עזיאל סימן.

בן קהת מנושאי ארון הברית והלוחות. ע"ש עשרת הדברות הנזכרים בפרשה.

וכן ה' עוז לעמו יתן ואין עוז אלא תורה כדאיתא בחז"ל.

פרשת עקב

ק"א פסוקים, אי"ק סימן, יעלא סימן.

אי"ק: בספר שערי אורה (שער א) כתב ענין מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום. שהנפש צריכה לברך מאה ברכות, ומהם יגיעו עשרה שהם המעשר, לרוח, ומן העשרה יגיע אחד שהוא תרומת מעשר, לנשמה. וסימנך, אי"ק בכ"ר (אותיות ברכה). והדין הזה דמאה ברכות נלמד מן הפרשה בפסוק מה ה"א שואל מעימך, אל תקרי מה אלא מאה כדאיתא בגמרא (מנחות מג:).

יעלא [בספר עזרא (ב נו), יש יעלה, מעבדי 'שלמה שעלו בניהם מהגולה].

עוד יש לומר, יעלא לשון עלייה, והיינו עלייה לרגל, וכדאיתא בספרי, עלו לרגל, ושלכם אני שומר.

פרשת ראה

קכ"ו פסוקים, פליאה סימן.

יש לומר לשון, לפלא נדר או נדבה. שברגלים היו צריכים להביא כל חייבי דמים חרמים ועירכין, שלא יעבר בבל תאחר, כדאיתא בגמרא (ר"ה ד').

עוד יש לומר, רמז לעליה לרגל, כדאיתה במשנה, עשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש, והיינו לשון פליאה.

פרשת שופטים

צ"ז פסוקים, סלוא סימן.

אבי זמרי נשיא שבט שמעון, כדכתיב בפרשת פנחס. ואיתא בגמרא (סנהדרין פב.) חמשה שמות נקראו לו, סלוא, על שהסליא עוונות של משפחתו. וכאן סוף הפרשה עגלה ערופה לכפרה.

עוד יש לומר, לשון ואורח ישרים סללה (משלי טו' יט') והיינו כדכתיב כאן בסוף הפרשה, כי תעשה הישר בעיני ה'.

עוד נמצא שם זה בספר נחמיה (יא ז'), מבני בנימין היושבים בירושלים ואולי הוא רמז למה שכתוב בפרשה וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' א בו. והיינו בית המקדש שהיה בחלקו של בנימין.

וכן רמז, על שום תשים עליך מלך, ושאל מבני בנימין, היה המלך הראשון.

פרשת כי תצא

ק"י פסוקים, עלי סימן.

עלי הוא יד המכתש שדוכין בו. וזה רמז למחית עמלק, שאין לו תקנה. כמו שכתוב (משלי כז כב), אם תכתוש אויל במכתש בתוך הריפות בעלי לא תסור מעליו איולתו.

פרשת כי תבא

קכ"ב פסוקים, לעבדיו סימן.

ע"ש סוף התוכחה, והתמכרתם לעבדים ולשפחות ואין קונה.

או יאמר, שכל התוכחה היא כדי להיות עבדיו של מקום, וכמ"ש ולא תסור ללכת אחרי אלוהים אחרים לעבדם וכן לקונה עבדיו ביום דין. [מח"כ 1234567]

פרשת ניצבים

מ' פסוקים, לבבו סימן.

לבבו יש בפרשה כמה פעמים, לבבו פונה, וכן והתברך בלבבו. או מה שכתוב כי קרב הדבר אליך מאד בפיוך ובלבבך לעשותו. [עשרה פעמים ניזכר לבב בפרשה].

שומר תחבולה

פרשת וילך

ל' פסוקים, ועם מ' של ניצבים ע', אדניה סימן.

[לא נתן סימן לפרשת וילך כשהיא נפרדת כי היא הפרשה הקטנה בתורה בפסוקים ודי בסימן זה, וברוב פעמים בא במחובר].

אדניהו בן חגית הוא בן הרביעי של דוד המלך שהתנשא לומר אני אמלוך. והשווהו בגמרא (ב"ב קט:), לאבשלום, מתוך שעשה מעשה אבשלום תלאו הכתוב באבשלום. ובאבשלום איתא במדרש (ב"ר פ"ב), מה שביקש לא ניתן לו, ומה שבידו ניטל ממנו. וכזה נרמז בפרשיות אלו, והתברך בלבבו לאמור שלום יהיה לי וגו' אז יעשן אף ה' וגו' ורבעה בו וגו' ואנוכי הסתר אסתיר וכדומה.

עוד יש אדניה בספר נחמיה (י' יז), מאלה שכרתו ברית וחתמו אמנה להקב"ה, ובכל הרעה הזאת הבאה אלינו אנו כורתים אמנה [להקב"ה להאמין ולבטוח בו, רש"י]. ובפרשיות אלו, מצאונו הרעות האלה, ואמר על כי אין אלו בקרבי וגו'.

פרשת האזינו

נ"ב פסוקים, כלב סימן.

יש לומר רמז לסוף הפרשה שלא יבא משה לארץ ישראל, על אשר לא קדשתם אותי בתוך בני ישראל, אבל כלב שקידש שם שמים במעשה המרגלים, ולכן נאמר לו והביאותיו אל הארץ - וזרעו יורישנה. עוד יש לומר לפי מה שכתב בבעל הטורים, נ"ב פסוקים בפרשה, ולפי שעברו עליהם, לכן לא עבר איש ביהודא נ"ב שנה. וכלב מראשי בני ישראל למטה יהודא, בחלוקת הארץ.

פרשת ברכה

מ"א פסוקים, גאואל סימן, אלי סימן.

גאואל: הוא מן המרגלים לשבט גד, ומשה נטמן בחלקו של גד. כדכתיב כי שם חלקת מחוקק ספון.

עוד יש לומר רמז על תיבה אחרונה, ישראל. וישראל נקראו גאולים, כדכתיב בספר ישעיה (נא י), מעמקי ים לעבור דרך גאולים. שיעבר בו ישראל אשר גאלת.

אלי: יש לומר לפי מה שאיתא במכילתא פרשת בשלח, אין אלי, אלא מדת הרחמים, שנאמר אלי אלי למה עזבתני, וכן הוא אומר אל נא רפא נא לה, ואומר אל ה' ויאר לנו. וזה רמז בתיבה אחרונה ישראל, ישר - אל שמידת הרחמים היא ביושר כידוע.